

KODĖL LIETUVOJE ŽLUGDOMA ALKOHOLIO KONTROLĖ?!

A.A. Juozas Tonkūnas, buvęs visuomeninės organizacijos „Tėvai prieš narkotikus“ valdybos narys
„Lietuvos aidas“, 2006 m. spalio 30 d.

Tęsiasi alkoholio verslo pastangos panaikinti Valstybės alkoholio kontrolės tarnybą (VTAKT). Apie siūlymą Vyriausybei panaikinti VTAKT, o jos funkcijas paskirstyti kitoms institucijoms Ūkio ministras V. Navickas 2006.08.29 informavo į ministeriją sukviestiems verslo asociacijų vadovams (2006.08.31, „Lietuvos žinios“. *Verslininkų peikiamai žinybai ruošiamos kartuvės*).

Puolimas žiniasklaidoje ir pastangos likviduoti VTAKT prasidėjo 2005 rudenį. Penkių stambesniųjų verslo asociacijų vadovai 2005.11.23 laiške valstybės vadovams prašo panaikinti VTAKT, nes „trukdo verslui“. Tm kažkodėl energingai pritarė trys Seimo nariai ir pateikė Seimui nutarimo projektą „likviduoti VTAKT“. Ilgi svarstymai įstrigo Ekonomikos komitete. Sveikatos reikalų komiteto nariai vieningai balsavo prieš šį projektą. Nepritarė ir Vyriausybė (2005.12.14 Nutarimas Nr.1337). Nepritarė dauguma Seimo frakcijų atstovų (neaiškūs ir įtartini tikslai). Ekonomikos komitetas nepriėmė jokio sprendimo. Pagaliau 2006.01.12 šį klausimą svarstė ir didžiule balsų persvara nepritarė Seimas.

Svarstymuose Seimo komitetuose paaiškėjo, jog tiktai verslo atstovai reiškė nepasitenkinimą VTAKT darbu. Tačiau ir jie gana vieningai kalbėjo, kad VTAKT darbuotojams dėl objektyvumo nustatant pažeidimus priekaištų nesama. Visa nelaimė, kad su VTAKT darbuotojais „negalima susitarti“. Tai puikus pavyzdys visoms valstybės institucijoms – Lietuvoje yra bent viena vyriausybinių tarnybų, lig šiol neįsipainiojusi į korupciją. Kitų suinteresuotų žinybų atstovai teigiamai vertino VTAKT veiklą ir pripažino jos kaip savarankiškos bei nepriklausomos institucijos reikalingumą. Plačiau šių svarstymų medžiaga pateikta visuomeninių organizacijų raštuose valstybės institucijoms. Todėl yra nemažai klausimų, kodėl buvęs Seimo ekonomikos komiteto pirmininkas dabartinis Ūkio ministras vis dar siūlo panaikinti VTAKT?

Lietuvoje susiklostė tragiška situacija – verslo pasaulis diktuoja sąlygas valstybės alkoholio kontrolės politikai. Todėl Lietuva antra Europoje – vienas gyventojas per metus išgeria 17 litrų alkoholio. Mus lenkia tik vengrai per metus suvartojantys 18 litrų alkoholio (Europos Komisijos valdybos statistika). Vartojant šitokį kiekį alkoholio visiškai realus pavojus tautai visai išnykti. (Faktiškai alkoholio suvartojimas yra didesnis negu 17 litrų).

Dažnai keliamas klausimas: kaip nutiko, kad atgavus laisvę Lietuvoje nepaprastai išaugo girtavimas ir jo skaudūs padariniai? Pagrindinė priežastis – kad per daugelį metų Seime pagal alkoholio verslo atstovų pageidavimus padaryta daug labai žalingų 1995 m. priimto pozityvaus Alkoholio kontrolės įstatymo (AKĮ) pataisų. Pataisų esmė – plėsti ir gerinti alkoholio verslo sąlygas (formuluojama paprastai – „netrukdyti verslui“). Nemaža dalis įstatymo žalingų pakeitimų aprašyta laikraštyje „XXI Amžius“ (Nr.11, 2003.02.07)

Žiūrėkime toliau. Šiaulių miesto Taryba nusprendė uždrausti prekiauti visų rūšių alkoholiniais gėrimais (AG) rugsėjo 1 d. (2006.06.29 sprendimas Nr. T – 213). Užteko Lietuvos prekybos įmonių asociacijos direktoriui V.Sutkui kreiptis į Vyriausybės atstovą Šiaulių apskrityje ir šis Tarybos sprendimas buvo sužlugdytas. Mat vyriausybės atstovas kreipėsi į apygardos administracinę teisumą išsiaiškinti ar toks sprendimas neprieštarauja AKĮ reikalavimams, ir teismas suspendavo Tarybos sprendimą kol bus išnagrinėta ši byla. Ir daugiau savivaldybių ruošėsi pasekti šiauliečių pavyzdžiu, tačiau po Šiaulių administracinio teismo sprendimo susilaikė. Vilniaus rajono Verslininkų asociacija nusiuntė savivaldybei raštą, kuriame nurodyta jog patirtus nuostolius uždraudus prekiauti AG rugsėjo 1 d. turėtų asociacijai padengti savivaldybė.

Europarlamentaras J.Paleckis kalbėdamas per Lietuvos radiją (2006.07.21) patvirtino, kad Jonines paskelbti nedarbo diena sugalvojo ir inicijavo alkoholio verslo atstovai. Mat gerai organizavus prekybą ir reklamą gaus didžiulį pelną – bus suvartota labai daug alkoholio, analogiškai kaip per Alaus bei Vyno šventes ir pan. Deja, Seimas verslininkų prašymą patenkino.

Kauno arkivyskupas S.Tamkevičius susirūpinęs konstatuoja: “Ką gali padaryti Bažnyčia, kovodama su alkoholizmu, jei nuolat reklamuojamas alkoholis, jei į prekybą alkoholiu, nešančiu tautai išsigimimą, žiūrima kaip į prekybą saldinais ar pomidorais, o Lietuva legaliai paversta smuklių šalimi? Į privačias kišenes suplaukia vargšų žmonių pinigai.” (“XXI AMŽIUS”, 1998.11.11).

“Lietuvos Žinios”, 2006.08.14 pateikia: aludariai savo produkcijos reklamai metams skiria 5 – 12 miln. litų, juos vejasi degtindariai ir kiti gamintojai. 1995 m. priimtas AKĮ draudė alkoholio reklamą. 1997.02.13 d. nutarimu Konstitucinis Teismas (KT) pripažino, kad alkoholio ir tabako reklamos uždraudimas neprieštarauja Konstitucijai, ir tai ypač priklauso nuo Seimo nario sąžinės. Po KT nutarimo, Seimas svarstė šias aktualijas. Tabako reklamą uždraudė galutinai, o alkoholio reklamą – deja, tik iš dalies. Tai didžiulė klaida, kurią būtina atitaisyti.

Pas mus alkoholis populiarinamas ir reklamuojamas visais būdais. Pasitelkiamos netgi manipuliacijos – degtinė reklamuojama nebe kaip degtinė, o kaip kažkoks sveikatos gėrimas su

stebuklingomis žolelėmis, uogomis. Alkoholio reklamuotojams nieko nebėra švento. Naudojami tautos karžygiai, sakralinės vertybės, sportininkas negali apsieiti be alaus, geriausia ką tauta sukūrė per šimtmečius – degtinė, alus ir t.t. Už trupinį aukso, gardaus valgio šaukštą reklamuotojai vilioja žmones (pirmiausia paauglius ir jaunimą) į alkoholio vergiją.

Kuo toliau vis daugiau kasdienybėje girdime, o žiniasklaida skelbia apie tragiškas išaugusio girtavimo pasekmes. Vis dažniau pranešama apie paauglių ir net vaikų apsinuodijimus alkoholiu, dažnėja mirtini atvejai. Girdime ir atsakingų institucijų reakciją. Pavyzdžiui diskusija Lietuvos radijuje š.m. liepos 21d. Nacionalinės sveikatos tarybos (NST) pirmininkas prof. J. Pundzius pateikė tragišką situaciją dėl išaugusio alkoholio vartojimo pasekmių ir ragina Seimą atitaisyti padarytas klaidas keičiant 1995 m. priimto AKĮ pozityvias nuostatas. Įstatymas keistas 22 kartus. Priimta daugiau kaip 20 labai žalingų pataisų. Būtina Seimui peržiūrėti visą AKĮ iš naujo. Seimo narys A. Matulas atkreipė dėmesį, jog per alkoholį griūna šeimos. Būtina uždrausti alkoholio reklamą, prekybą degalinėse ir pan. Europarlamentaras J. Paleckis kalbėjo jog būtina nagrinėti kaip alkoholio verslas daro įtaką valdžios pareigūnams ir įstatymų leidėjams.

Kalbėdamas per radiją (2006.07.27) Seimo kontrolierius R. Valentukevičius taip pat pabrėžė, kad alkoholio vartojimas šitaip išaugo dėl to, kad liberalizuoti įstatymai verslininkų naudai. Kreipsis į Seimą, kad peržiūrėtų ir atitaisytų žalingas įstatymo pataisas. Gydytojas R. Alekna atkreipė dėmesį, jog labai lengvai, t.y. bet kada ir bet kur galima nusipirkti alkoholinių gėrimų (AG). Žurnalistė Žalaitytė pateikė pavyzdžių kaip Vakarų šalyse varžomas AG išsigijimas, atkreipė dėmesį į tai, jog per tokius AG kaip sidras, kokteiliai, vaisių bei uogų sultys su alkoholiu paaugliai ir jaunimas viliojami į alkoholizmo liūną.

Kodėl šiuos ir kitus alkoholinius gėrimus asmenims iki 18 metų leidžiama vartoti viešojo maitinimo įmonėse? Susirūpino ir Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga (kontrolierė R. Šalaševičiūtė) – atliekamas tyrimas dėl alkoholio, tabako ir kitų narkotikų vartojimo paplitimo nepilnamečių tarpe. Teiks savo pasiūlymus dėl teisės aktų pakeitimų bei papildymų, ypač alkoholio reklamos uždraudimo.

Šiaulių miesto meras V. Juškus Seimo Ekonomikos komiteto posėdyje (2006.09.13) pabrėžė jog svarbiausia blogybių priežastis yra ta, kad alkoholio politikoje dominuoja verslas. Taip yra dėl to, kad alkoholio verslo naudai pakeistos AKĮ nuostatos. 85 proc. apklaustų moksleivių vartoja alkoholį. Jaunimas degraduoja. Dažnas atvejis – prisigėrę jaunuoliai vežami į ligoninę reanimacijai. Savivaldybė negali varžyti alkoholio prekybos, drausti reklamos, nes bus pažeistas įstatymas. Kreiptasi į Seimą, Vyriausybę (2006.07.05 raštas Nr. S-1366-1) griežtinti įstatymą (tiksliau – atkurti buvusias naudingas įstatymo nuostatas), bet atsakymo nesulaukta. Meras ragina Seimo narius daugiau neužsimerkti, o neatidėliojant taisyti klaidas, kurios padarytos daugiau nei 20

kartų kaitaliojant įstatymo nuostatas. Pateikiami ir konkretūs pasiūlymai. Išties dabar panašu į carienės Katrės II politiką – girtą liaudį lengviau valdyti.

Paskutiniu metu atskirų Seimo narių pateikta ko gero virš 10 AKĮ atskirų straipsnių pakeitimų projektų naudinga kryptimi. Tačiau yra aiškiai nepilnaverčių, tik tai šiek tiek ribojančių alkoholio prekybą. Pavyzdžiui, kažkodėl siūloma neuždrausti degalinėse prekiauti AG, bet tikrai patrumpinti pardavimo laiką, t.y. palikti prekiauti nuo 10 iki 19 val.; nevisiškai uždrausti, o tikrai trumpinti alkoholio reklamos laiką. Ūkio ministras V.Navickas siūlo “Atsižvelgti į aludarių prašymą” ir papildomai leisti kioskuose, degalinėse, paviljonuose ir t.t. pardavinėti alkoholinius gėrimus, pagamintus alų maišant su nealkoholiniais gėrimais (dar viena vilionė). Charakteringa, kaip ir visuose Ūkio ministerijos projektuose (kartu ir Vyriausybės). Ministro aiškiname rašte tradiciškai rašoma, jog “neigiamų įstatymo projekto pasekmių nenumatoma”, “įstatymo priėmimas kriminogeninei situacijai ir korupcijai įtakos neturės.” Kuo remiantis daromi tokie lengvabūdiški tvirtinimai? Juk neužsakomi ir neatliekami jokie tokiais atvejais būtini nepriklausomų ekspertų tyrimai ir analizė. Tai prieštarauja AKĮ 1 ir 3 straipsnių reikalavimams.

Didžiulė blogybė, kad AKĮ pakeitimo projektus Vyriausybei svarstyti rengia Ūkio, o ne Sveikatos reikalų ministerija. Juk Ūkio ministerijos paskirtis yra ekonominė plėtra, bei verslo skatinimas, tuo tarpu AKĮ pagrindinė paskirtis – mažinti alkoholio suvartojimą ir tuo pačiu riboti verslą (aiškūs prieštaravimai). Iš keturių labai visuomenei naudingų Sveikatos apsaugos ministerijos siūlymų kaip mažinti alkoholio vartojimą buvo atsižvelgta tik į vieną ir tai iš dalies (riboti alkoholio pasiūlą, pardavimo laiką, kelti jo kainą, drausti reklamą, ant alkoholio etikečių skelbti pranešimus apie daromą žalą ir pan.)

Tuo tarpu Ūkio ministerijoje vis ieškoma kelių likviduoti VTAKT, “trukdančią alkoholio verslui”, o paskutinis akibrokštas visuomenei – siūlymas Vyriausybei ir Seimui organizuoti alkoholio prekybą internetu (bet kokio saiko praradimas).

Verslininkai aiškina, kad milijonus skiria ne tik alkoholio reklamai, bet ir įvairių organizacijų rėmimui. Tačiau tai meškos paslauga, žala, o ne nauda. Juk tie milijonai per alkoholio vartojimą išviliojami iš žmonių. O tragiškos pasekmės žinomos. Šitokia “labdara” kartu yra ir visuomenės tildymas – gavusiems pinigų nebetinka kalbėti apie girdymą, tragedijas. Apie savo “geradarius“, kuriuos taip pat remia, alkoholio verslininkai tyli.

Būtina Seimui atitaisyti padarytą klaidą – alkoholio kontrolės aktualijoms svarstyti pagrindiniu komitetu paskirti Sveikatos reikalų komitetą, o papildomu Ekonomikos komitetą. Taip buvo 1995 m. įstatyme. AKĮ priklauso sveikatos sistemos įstatymų (SSI) grupei. Seimo narys J.Veselka posėdžiuose atkreipia dėmesį, kad daugeliui Ekonomikos komiteto narių bei Vyriausybės atstovams trūksta valstybinio mąstymo, ragina nepataikauti alkoholio verslui, keisti požiūrį ir

pradėti nešališkai rūpintis skaudžiomis visuomenės ir Valstybės aktualijomis. Deja komiteto sprendimuose didžiulę įtaką daro gausiai posėdžiuose dalyvaujančiųjų alkoholio verslo atstovų siūlymai ir kritika. Jiems skiriamas ypatingas dėmesys. Tuo tarpu Sveikatos reikalų komitetas nepritaria žalingiems Ekonomikos komiteto siūlymams, teikia pataisas, kurios ribotų alkoholio vartojimą.

Spauda analizuoja, kaip Lietuvos valstybės politikus veikia alkoholio verslo pasaulis, dėl kurio visuomenė skandinama alkoholio liūne. Alkoholis valstybei kasmet padaro 3 milijardus litų žalos. O kaip įvertinti kitas vartojimo pasekmes – nelaimės, vargą, ligas, gausius apsigimimus, skyrybas šeimose, nusikaltimus, žuvusius ar suluošintus autoavarijose ir pan. Skaudu, kad šios aktualijos politikų dažniausiai apeinamos. Tuo tarpu Ūkio ministerija reguliariai džiugiai praneša kiek daug pajamų mūsų valstybė gavo iš alkoholinių gėrimų akcizų ir kaip smagu, jog kasmet jų surenkama vis daugiau... Tai nepaprastai žalingas mastymas ir siekiai. Vakarų šalių analitikai specifiniais skaičiavimais nurodo, kad 1 doleris (ar litas) gauto pelno iš alkoholio verslo apyvartos atneša 4 – 5 dolerius (ar litus) nuostolių. Tai išaugę ūkio smukimo nuostoliai, didžiulės papildomos išlaidos gydymui ir socialinei paramai, teisėsaugai ir t.t. Žurnalas atkreipia dėmesį, kad 1998 m. Lietuva buvo iškėlusį tikslą – per kelerius metus alkoholio vartojimą sumažinti 25 proc., o padaryta priešingai. Plačiau aiškintis kodėl turbūt nebereikia. Laba žalinga propaganda, kad silpnesniųjų AG vartojimas – mažasis blogis. Gyvenimo patirtis ir tyrimai Vakarų šalyse rodo, kad kaip tik per juos įklimpstama į stipriųjų AG vartojimą.

Visuomenės organizacijoms ir visuomenei rūpestį kelia tai, kad aukščiausiose valstybės institucijose nereaguojama į pateiktą aktualią medžiagą, nepaprastai išaugusio alkoholio vartojimo tragiškas pasekmes. Patarlė “Tylėjimas – Auksas” šiai aktualijai visai netinka.

AKĮ 22 str. nurodyta, kad alkoholinius gėrimus vartoti draudžiama ugdymo, laisvės atėmimo, karinės, policijos, sveikatos priežiūros įstaigose ir jų teritorijose, valstybės valdžios ir valdymo institucijose, viešajame transporte, viešose vietose. Tačiau kažkodėl 34 straipsnyje neįvardyta kokios turėtų būti taikomos ekonominės sankcijos (baudos) ir kas jas turėtų skirti už šiuos įstatymo pažeidimus. Matyt dėl to yra daug pažeidimų. Suprantama šią spragą užpildyti privalo įstatymų leidėjai.

Tikslinga atkreipti dėmesį į siūlymus kad norint, jog įvyktų reikšmingas posūkis, rimtas lūžis valstybės alkoholio kontrolės politikoje naudinga linkme, reikalinga sudaryti Seime laikinąją komisiją (o gal pavesti Audito komitetui), kad išaiškintų kaip nutiko, kas paveikė ir kokie interesai veikė ir tebeveikia, kad palyginti progresavus, naudingas valstybei ir visuomenei 1995 m. priimtas AKĮ anot Seimo nario J.Veselkos žodžių, tapo “nebe alkoholio kontrolės įstatymas, o tautos girdymo įstatymas”. Trumpai tariant AKĮ daugelio nuostatų pakeitimų tikslus ir procedūras

patikrinti korupciniu požiūriu. Juk paskutiniu metu mažumos Vyriausybė ir Seimas žada daug pastangų ženkliai mažinti išaugusią korupciją. Akivaizdu, kad analogiškai kaip 1995 m. prie Seimo sveikatos reikalų komiteto būtina vėl sudaryti darbo grupę būtinoms AKĮ pataisoms rengti (pirmiausia atitaisyti tai, kas žalingai „išplauta“). Deja, kaip minėta, Ūkio ministerijos (kartu ir Vyriausybės) teikiamos įstatymo pataisos pirmiausia naudingos verslui, o ne mažinti alkoholio vartojimą. Jokiu būdu neužtenka tikrai kosmetinių pataisų, kurių nemažai teikia atskiri Seimo nariai. Įžymus JAV verslininkas Rokfeleris konstatuoja: „Tik panaikinus pelno motyvą įmanoma suvaldyti alkoholio vartojimą“.

Neteisingai aiškinama (tiksliau tendencingai), kad reikia vykdyti Europos Sąjungos reikalavimus. Bet alkoholio, kaip specialaus produkto, verslo kontrolę leidžiama reguliuoti pačiai valstybei (pvz.: Europos Teismo 1987.03.12 sprendimas Nr. 178/84). Tuo naudojasi Švedija, Suomija, kitos šalys. Skaudu, kad Lietuvoje šioje pelningoje alkoholio apyvartoje lemia ne valstybės, ne visuomenės interesai, o grupiniai interesai.

Taklus Kovo 11 Nepriklausomybės Akto signataro A. Endriukaičio pastebėjimas – „įstatymas jau taip išmėsinėtas, kad likę tik kaulai“. 2002 m. priėmus daugybę AKĮ pataisų verslo naudai, o atmetus nemažai naudingų pataisų, (tarp jų uždrausti alkoholio reklama), Seimo salėje Seimo narys S. Buškevičius sakė: „Aš manau, kad reklamuoti narkotikus – alkoholių seimo nariui yra didžiulis nusikaltimas“.

2003.11.06 AKĮ pakeitimo projektui Nr. 1xP – 2774 penki seimo nariai (P.Gražulis, S. Buškevičius, P. Jakučionis, J. Veselka, I. Degutienė) 12 – kai įstatymų straipsniams pateikė labai naudingų nuostatų kad būtų galimybė mažinti alkoholio vartojimą (dauguma jų buvo 1995 m. įstatyme). Deja Seimas nepritarė.

Ar laimingi alkoholio verslo pasaulio atstovai, tie valstybės pareigūnai bei įstatymų leidėjai, kurie „dėl trupinio aukso, gardaus valstybės šaukšto“ skandina tautą į alkoholio liūną? Kas laukia jų kelio gale? Nemažai išpėjimų surašyta ŠVENTAJAME RAŠTE. Pavyzdžiui – „juos sunaikins jų pačių nedorybės“ (psalmė 93,23); beširdžio turtuolio likimas – po mirties palaidotas pragare (Luko 16, 19 - 31); „jūs žmonių akivaizdoje dedatės teisuoliais, bet Dievas mato jūsų širdis“ (Luko 16,15). Labai reikalinga religingų žmonių veikla (maldomis ir pan.) vaduoti daugelį iš šios nuodėmingos klampynės.

Europarlamentas J. Paleckis apgailestauja dėl visuomenės organizacijų, intelektualų pasyvumo, kai pagal alkoholio suvartojimą vienam gyventojui Lietuva pirmauja Europoje. Pasigendama griežtesnių reikalavimų ir kritikos valstybės institucijoms, politinėms partijoms. Gyvenimo patirtis rodo, kad kai nėra griežtesnių visuomenės reikalavimų, tuomet valdančiųjų rūpesčio ir svarbiai problemai būna nedaug. Europarlamentaras primena Atgimimo laikotarpiu

vykdytas akcijas. Pavyzdžiui 1989 m grandiozinė alkoholinių gėrimų išpylimo teatralizuota akcija Kalnų parke, Kryžiaus nešimas iš Vilniaus ir kitų vietovių į Šiaulių Kryžių Kalną, išpūdingas plakatas „Penki NE“ kviečiantis negerti alkoholio ir pan.

Matyt, įvertinęs situaciją dr. A. Griganavičius straipsnyje „Reikia ryžtingų permainų“ („Lietuvos aidas“ 2006.10.02) rašo kad visuomenę apėmė abejingumas, blaivybės organizacijos nesuranda naujų veiksmingų formų kovoti su piniguočių skatinamu girtavimu. Visa tai reikalaujas permąstyti ir visiems naujai pažvelgti į šią labai opią mūsų visuomenės problemą. Po dviejų metų (2008 m.) minėsime 150 metų sukaktį kuomet 1858 m. vyskupas M.Valančius paskelbė visuotinę blaivybę Lietuvoje. Reikalinga neatidėliojant reikšmingais darbais ir veikla ruoštis šiam įžymiams jubiliejui ir vyskupo raginimą lietuviams – „stoti prie blaivybės, kad pradėtume naują doros pakilimo epochą sau ir savo tautai“. Juk 1988 m minint blaivybės įvedimo 130 – tąsias metines gimė reikšmingų iniciatyvų, kaip mažinti alkoholio vartojimą, puoselėti blaivybę. Taip pat rengti Alkoholio kontrolės įstatymo projektą, formuoti Valstybės alkoholio politiką. Turėtų sukrusti mūsų intelektualai, padorieji politikai.

Geras pavyzdys yra prieškarinė Lietuvos Respublika. Tai buvo blaiviausias tautos laikotarpis per keletą paskutinių šimtmečių. Vieningai dirbo valstybė, Bažnyčia, blaivybės ir jai pritariančios visuomeninės organizacijos. Akivaizdu, kad šiuo metu geriausias žingsnis būtų, jeigu mūsų politinės partijos susitartų (pasirašytų memorandumą) ir pasirašytų kovos su alkoholizmu, girtavimu, rūkymu, kitų narkotikų vartojimu bendrą vieningą programą, tai įrašytų į savo partijų programas.

Ne tik prieš rinkimus bet visomis progomis priminkime valdantiešiems vadovautis ir gyventi tautinės giesmės, mūsų valstybės himno įpareigojančiais žodžiais – „Ir šviesa, ir tiesa mus žingsnius telydi“.

UNESCO generalinio direktoriaus patarėjas H. Juškevičius, vasarą atvykęs į Lietuvą, pasibaisėjęs alkoholio suvartojimo mastais bei tragiškais padariniais, viešai pareiškė: „Nusprendžiau tvirtai – per rinkimus balsuosiu už tą partiją, kuri pasiūlys efektyviausią būdą išgelbėti Lietuvą nuo prasigėrimo“. O kad taip apsispręstų dauguma mūsų rinkėjų...

Akivaizdu, jog būtina iš naujo formuoti valstybės alkoholio politiką. Pirmiausia reikalinga įstatymui gražinti, alkoholio verslui veikiant, panaikintas šias nuostatas:

1. Uždrausti bet kuria forma skleidžiamą alkoholio reklamą.
2. Sugriežtinti alkoholio pardavinėjimo sąlygas – dienų ir valandų skaičių, vietų nustatymą, alkoholio laikymą prekybos vietose, taip pat licencijų išdavimą, drausti prekiauti alkoholiu aukštosiose mokyklose bei universitetuose ir jų teritorijose, šalia mokyklų, degalinėse, kioskuose, parduotuvių maisto skyriuose, naudojantis internetu ar pristatymo į namus

paslaugomis bei kitokiais būdais, lengvinančiais alkoholio prieinamybę; riboti (ar uždrausti) prekybą pilstomais alkoholiniais gėrimais išsinešimui.

3. Naminės degtinės (samagono) gamyba ir prekyba neturi būti įteisinta jokia dingstimi.
4. Nustatyti dideles baudas už alkoholio kontrolės įstatymo pažeidimus.
5. Paskirti Seimo Sveikatos reikalų komitetą pagrindiniu komitetu alkoholio problemoms spręsti vietoj dabar tai atliekančio Ekonomikos komiteto (taip buvo įteisinta 1995 m.).
6. Išplėsti savivaldybių tarybų įgaliojimus nustatyti suvaržymus arba draudimus alkoholio prekybai.
7. Neleisti jėgoms trukdyti Valstybės tabako ir alkoholio tarnybos (VTAKT) veiklai. Sudaryti jai galimybę operatyviau veikti.
8. Tik pritarus Sveikatos apsaugos ministerijai teikti alkoholio kontrolės įstatymo (AKĮ) pataisų projektus Vyriausybei svarstyti. Ūkio ministerijai didžiulę įtaką daro alkoholio verslas, kas nesuderinama su būtinomis pastangomis mažinti alkoholio vartojimą.
9. Peržiūrėti ir smarkiai riboti (ar uždrausti) gamybą ir prekybą silpnais alkoholiniais gėrimais kaip sidras, alkoholiniai kokteiliai, vaisių bei uogų sultys su alkoholiu ir pan. Tai klastingas verslininkų masalas įklampinti paauglius ir jaunimą į alkoholio vartojimą.
10. Seime prie Sveikatos reikalų komiteto sudaryti kompetentingą darbo grupę būtinoms AKĮ pataisoms rengti. Tokia grupė veikė rengiant 1995 metų įstatymą.
11. Įkurti Seime nuolat veikiančią Alkoholio kontrolės komisiją, analogiškai kaip Seimo Narkotikų kontrolės komisija.

2008 m. minėsimame 150 – ašias metines kai vyskupas M. Valančius įvedė visuotinę blaivybę Lietuvoje. Galvokime visi kaip privalome tvarkytis, kad alkoholis mūsų valstybei kasmet nedarytų trijų milijardų litų žalos. Kad mūsų tauta neišnyktų. Tai visai ne retoriniai, o pirmosios svarbos klausimai.